

Open put(ten) in het Noordzee- kanaal voor de berging van baggerspecie

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

17 januari 2005 / rapportnummer 1479-28

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD HAARLEM

uw kenmerk
2004-57309

uw brief
27 december 2004

ons kenmerk
1479-29/Ra/ab

Onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Open put(ten) in het Noordzeekanaal
voor de berging van baggerspecie

doorkiesnummer
(030) 234 76 35

Utrecht,
17 januari 2005

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u (als coördinerend bevoegd gezag) de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Open put(ten) voor de berging van baggerspecie in het Noordzeekanaal. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

mr. P.W.R. Evers
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Open put(ten) Noordzeekanaal

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Open put(ten) in het Noordzeekanaal
voor de berging van baggerspecie

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over de Open put(ten) in het Noordzeekanaal voor de berging van baggerspecie,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (coördinerend bevoegd gezag) door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

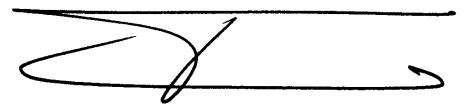
Open put(ten) in het Noordzeekanaal,

de secretaris

drs. B.C. Rademaker

de voorzitter

mr. F.W.R. Evers

Utrecht, 17 januari 2005

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN.....	2
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING	3
3.1 Probleemstelling.....	3
3.2 Doel.....	3
3.3 Beleid en besluitvorming	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	4
4.1 Algemeen	4
4.2 Reikwijdte van de alternatievenontwikkeling (stap 1).....	4
4.3 Alternatieven voor put(ten) in het Noordzeekanaal (stap 2)	5
4.3.1 Locatiealternatieven (stap 2a)	5
4.3.2 Uitvoerings/Inrichtingsalternatieven (stap 2b)	5
4.4 Nulalternatief als referentiealternatief.....	6
4.5 Meest milieuvriendelijk alternatief	6
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN MILIEUGEVOLGEN.....	7
5.1 Water en bodem	7
5.2 Ecologie	8
5.3 Effecten op woon- en leefmilieu en overige aspecten	8
6. OVERIGE ONDERDELEN IN HET MER.....	9

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 27 december 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in de Staatscourant nr. 213 d.d. 4 november 2004
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Rijkswaterstaat Noord-Holland is voornemens om één of meerdere open putten in het Noordzeekanaal te realiseren om de bij het onderhoudswerk in het kanaal vrijkomende klasse 2 en 3 baggerspecie te kunnen bergen. Het volume van de open put(ten) is gesteld op circa 3,1 miljoen m³. Na berging van de naar verwachting 2,5 miljoen m³ onderhoudsspecie uit het Noordzeekanaal, resteert dan 0,6 miljoen m³ voor baggerspecie uit andere wateren in de provincie. Ten behoeve van de vergunningverlening voor dit project in het kader van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, wordt er een milieueffectrapport (MER) opgesteld.

Bij brief van 27 december 2004 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant van 4 november 2004².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreactie⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie hiernaar wanneer deze naar haar oordeel informatie bevat die in het MER opgenomen moet worden of belangrijke vragen en discussiepunten naar voren brengt.

De Commissie is van mening dat de startnotitie al een goede aanzet doet voor de richtlijnen voor het MER. Bij het opstellen van haar richtlijnenadvies heeft zij zich vooral gericht op die onderwerpen die in het MER nog nader aan de orde moeten komen. Dit betekent dat dit advies alleen in samenhang met de startnotitie gelezen kan worden.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Er is slechts één inspraakreactie binnengekomen, deze staat weergegeven in bijlage 4.

2. HOOFDPUNTEN

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- **Onderbouwing van de reikwijdte van de alternatievenontwikkeling.**

In de startnotitie blijft de oplossing van het probleem beperkt tot locatie- en inrichtingsalternatieven voor het storten van baggerspecie in open putten in het Noordzeekanaal. Het MER moet een onderbouwde afweging bevatten van de alle relevante oplossingsrichtingen:

 - mogelijkheden voor andere (deel)oplossingen zoals intensief of extensief verwerken en storten elders (in gesloten putten);
 - locatie- en inrichtingsalternatieven voor storten in open putten in het Noordzeekanaal.
- **Gevolgen voor water, bodem en veiligheid.**

De Commissie kan zich grotendeels vinden in de scoping van milieueffecten die op pagina 29 van de startnotitie heeft plaatsgevonden. Het belangrijkste te beschrijven milieueffect van dit voornemen is de mogelijke verspreiding van verontreinigingen richting het oppervlaktewater en grondwater, en de gevolgen hiervan voor de functies en (ecologische) waarden in het studiegebied. Ook de effecten van veranderingen in het geohydrologische systeem, bijbehorende stromingspatronen en met name kwantitatieve en kwalitatieve veranderingen in de zoute kwel richting omliggende polder en natuurgebieden zijn hierbij van essentieel belang. Daarnaast zullen in het MER de mogelijkheden om op basis van een opgesteld risicoprofiel te komen tot een veilig ontwerp van de putten, aan de orde moeten komen. De beheersbaarheid van de risico's bij de aanleg van de putten, de baggerwerkzaamheden en het vullen van de putten, dient voor de verschillende alternatieven inzichtelijk te worden gemaakt. Hierbij moeten de volgende aspecten beschreven worden:

 - de stabiliteit van bodem, dijklichamen en andere constructies;
 - de fasering en flexibiliteit van de uitvoering in tijd en ruimte om nadelige gevolgen voor de veiligheid en het milieu zoveel mogelijk te beperken. Bijvoorbeeld welke mogelijkheden zijn er om tijdens de uitvoering alsnog een deel van de vrijkomende specie te verwerken?

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

3.1 Probleemstelling

De startnotitie beschrijft voor welke bestaande knelpunten het voornemen een oplossing moet bieden. In aanvulling hierop zal het MER ook inzicht moeten bieden in de toekomstige knelpunten. Het probleem en de oplossingen hiervoor moeten in een lange termijn perspectief geplaatst worden. Maak bijvoorbeeld duidelijk in welke mate aanslibbing in de toekomst zal plaatsvinden, wat de hieruit voortkomende behoefte aan nieuw baggerwerk zal zijn en hoe, gelet op de kwaliteit van de specie, met deze baggerspecie omgegaan kan worden. Geef aan welke eisen de scheepvaart in de toekomst zal gaan stellen aan de vaardiepte en of een gevulde put in de bodem van het Noordzeekanaal hier niet belemmerend zou kunnen werken.

3.2 Doel

Het MER moet een concrete en duidelijke omschrijving van de doelen presenteren. Naast de probleemoplossende doelen moeten ook de doelen ten aanzien van milieubescherming en -verbetering worden aangegeven.

De lokale, korte termijn doelen die in de startnotitie vermeld worden, moeten in het MER geplaatst worden in een breder kader (zie ook §3.3.). Baggerberging is immers geen doel op zich: het gaat uiteindelijk om het veiligstellen van de scheepvaart (onderhoudsspecie) en beperking van nadelige milieugevolgen (saneringsspecie).

Neem een beschouwing op over het ingenomen standpunt om het zoute bagger probleem regionaal op te lossen in plaats van te kiezen voor een interprovinciale of landelijke aanpak.

3.3 Beleid en besluitvorming

Het MER dient een kader te schetsen van het vigerende beleid waarbinnen dit initiatief zich afspeelt⁵. Het gaat hier om wet- en regelgeving, formele besluiten en beleidsnota's waarin ruimtelijke beperkingen, grenswaarden voor emissies en doelstellingen zijn vastgelegd. Hieruit moet duidelijk worden wat de nog bestaande speelruimte is voor de alternatievenontwikkeling (zie ook hoofdstuk 4).

In het MER moet aangegeven worden hoe het initiatief past in het vigerende beleid zoals onder andere verwoord in het Beleidsstandpunt Verwijdering Bagger-specie van de ministeries van VROM en V&W dat 20% hergebruik van baggerspecie voorschrijft. Maak inzichtelijk of het voornemen aansluit op strategische keuzes die zijn gemaakt ten aanzien van het oplossen van het baggerprobleem in Noord-Holland. Het is van belang hierin te gaan op de volgende kernpunten uit het eindadvies van het Platform Bagger-specie Noord-Holland:

- primair inzetten op eenvoudige verwerkingstechnieken;

⁵ De Commissie merkt op dat er in 1996 een m.e.r. procedure van start is gegaan voor de Structurele aanpak van de zoute baggerproblematiek in Noord-Holland. Deze procedure is echter in 2002 formeel stopgezet en heeft niet geleid tot een strategisch besluit door de provincie Noord-Holland over de wijze van verwerking van baggerspecie en de keuze van stort- en verwerkingslocaties. Het MER voor dit project is wel afgerond (Eindrapport Verkenning Structurele aanpak zoute baggerspecieproblematiek in Noord-Holland, Rijkswaterstaat, directie Noord-Holland, november 2001) en bevat veel relevante informatie voor het besluit over het huidige initiatief.

- het creëren van (tijdelijke) stortcapaciteit voor niet-reinigbare specie en residu uit zandscheiding: (nieuwe) open putten en interprovinciaal storten;
- het onderzoeken van de haalbaarheid van thermische immobilisatie van niet reinigbare baggerspecie en residu.

Aangegeven moet worden of er in (de omgeving van) het plangebied gebieden liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen (bijvoorbeeld het veenweidegebied aan de noordzijde en het bos- en recreatiegebied aan de zuidzijde maken beide deel uit van de provinciale ecologische hoofdstructuur). Geef aan wat de consequenties hiervan zijn voor de planvorming en te nemen maatregelen.

Het MER dient aan te geven voor welk(e) besluit(en) het wordt opgesteld, volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt, en welke overige besluiten in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren. Hierbij kan de informatie uit de startnotitie als uitgangspunt fungeren.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Deze beschrijving moet gebaseerd worden op deelactiviteiten en er moet onderscheid gemaakt worden tussen activiteiten die plaatsvinden in de aanlegfase, de vulfase en de beheerfase (uitgaande van het storten van de bagger). Deze fases zullen elkaar deels gaan overlappen. Geef in het MER aan hoe de verschillende fases goed op elkaar afgestemd zullen worden. Hoewel dit initiatief zich beperkt tot klasse 2 en 3 specie, is het aan te raden ook duidelijk te maken hoe omgegaan wordt met klasse 4 specie, voor het geval deze bij het baggeren vrijkomt⁶. Daarnaast dient het MER globaal in te gaan op de afzetmogelijkheden voor het gewonnen zilte zand en de hiervoor benodigde voorbehandeling, voor zover dit relevant is voor het milieu. Geef ook aan hoe zal worden omgegaan met niet te gebruiken zand en eventueel ontgraven klei en veen.

Voor onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven. Geef bij elk alternatief aan welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen bij de verschillende activiteiten in de verschillende fases kunnen worden getroffen.

4.2 Reikwijdte van de alternatievenontwikkeling (stap 1)

De keuze van de alternatieven moet worden gemotiveerd, waarbij in ieder geval de milieuargumenten aan de orde dienen te komen. In de startnotitie blijft de oplossing van het probleem beperkt tot alternatieven voor het storten van de bagger in open putten in het Noordzeekanaal, terwijl nog onvoldoende

⁶ Zie ook inspraakreactie 1 (bijlage 4), waarin wordt opgemerkt dat het verstandig zou zijn de meest risicovolle specie in het gesloten baggerdepot De Slufter te storten. Neem deze optie in het MER in beschouwing.

wordt onderbouwd dat andere opties, zoals gedeeltelijke verwerking of storten elders van de zoute baggerspecie uit het Noordzeekanaal, niet mogelijk zijn. De startnotitie meldt dat in het MER nader zal worden uitgewerkt en beargumenteerd waarom er geen volwaardige alternatieven zijn voor de berging van de onderhoudsspecie uit het Noordzeekanaal. De Commissie merkt op dat er geen sprake is van een eerder genomen kaderstellend besluit op grond waarvan dit MER beperkt zou kunnen blijven tot een alternatievenafweging voor stortlocaties binnen het Noordzeekanaal. In het MER zal een beschouwing opgenomen moeten worden over de reikwijdte van de alternatievenontwikkeling. Hierbij moet ingegaan worden op mogelijk andere, meer milieuvriendelijke methoden dan storten om de bagger te verwerken en op mogelijk andere locaties buiten het Noordzeekanaal. Uit deze beschouwing in stap 1 moet blijken of het MER zich inderdaad kan beperken tot alternatieven voor de open put(ten) in het Noordzeekanaal. Als dit wordt aangetoond, kan stap 2 gezet worden. Als in stap 1 echter blijkt dat het noodzakelijk is om ook bredere locatie- en verwerkingsalternatieven in het MER te onderzoeken, zal de alternatievenuitwerking in het MER een grotere reikwijdte moeten krijgen. In dat geval kan er voor gekozen worden het MER in twee fasen te ontwikkelen.

Dit richtlijnenadvies beperkt zich verder tot de alternatieven en milieugevolgen die relevant zijn voor stap 2.

4.3 Alternatieven voor put(ten) in het Noordzeekanaal (stap 2)

Indien in stap 1 blijkt dat het MER zich kan toespitsen op de locatie- en uitvoerings/inrichtingsalternatieven voor het storten van bagger in het Noordzeekanaalgebied, zal in ieder geval aandacht moeten worden besteed aan de volgende alternatieven en varianten.

4.3.1 Locatiealternatieven (stap 2a)

De geschiktheid van de verschillende in de startnotitie gepresenteerde zoeklocaties binnen het Noordzeekanaal dient nader onderzocht te worden. Het gaat hierbij om een analyse en afweging van de geomorfologische, geohydrologische en ecohydrologische voor- en nadelen van de verschillende zones, inclusief een afweging ten aanzien van veiligheid.

Daarnaast dienen mogelijkheden om andere locaties in het plangebied zoals genoemd in de eerdere Projectnota/MER⁷ te gebruiken voor de aanleg van een open of gesloten put, in het MER in beschouwing genomen te worden.

Op basis van deze stap zal een voorkeurslocatie en een meest milieuvriendelijke locatie (locatie-mma) gekozen kunnen worden voor de realisatie van een baggerbergingsput. Indien de gekozen voorkeurslocatie afwijkt van het locatie-mma, zal het MER dit moeten motiveren en aan moeten geven welke milieueffecten deze keuze heeft.

4.3.2 Uitvoerings/Inrichtingsalternatieven (stap 2b)

Aansluitend op stap 2a, moeten voor de voorkeurslocatie verschillende uitvoerings- en inrichtingsalternatieven in beeld worden gebracht. Deze alternatieven kunnen opgebouwd worden uit varianten voor de wijze van baggeren, de wijze van storten, de fasering van baggeren en vullen, en varianten voor de inrichting van de put(ten). De Commissie vraagt speciale aandacht voor:

⁷ Projectnota/MER Verkenning structurele aanpak zoute baggerspecieproblematiek in Noord-Holland, eindrapport november 2001 (Ministerie Verkeer en Waterstaat, Rijkswaterstaat, directie Noord-Holland).

- Mogelijkheden voor het gedeeltelijk storten en gedeeltelijk verwerken van de zoute bagger, afhankelijk van de samenstelling van de specie⁸;
- Mogelijkheden om één grote of meerdere kleine putten te realiseren, in relatie tot een eventueel gewenste fasering of flexibiliteit in de uitvoering;
- Mogelijkheden voor gehele of gedeeltelijke isolatie van de te storten specie;
- Varianten voor de wijze en mate van vullen van de putten;
- Oplossingen voor situaties waarin vraag en aanbod van zand niet met elkaar in overeenstemming zijn en het vrijkomende zand bij de aanleg van de putten niet rechtstreeks kan worden toegepast in werken nabij het Noordzeekanaal.

4.4 Nulalternatief als referentiealternatief

De situatie waarin de voorgenomen activiteit of een vergelijkbare activiteit niet wordt uitgevoerd, moet in het MER beschreven worden als referentiesituatie voor de alternatievenvergelijking. Dit houdt in een beschrijving van de huidige situatie inclusief de relevante autonome ontwikkelingen⁹ die in het studiegebied te verwachten zijn. Hoewel in het Noordzeekanaal enige tientallen jaren niet is gebaggerd, maken onderhoudsbaggerwerkzaamheden volgens Rijks-waterstaat wel deel uit van de autonome ontwikkeling.

Deze referentiesituatie, waarin de bij onderhoudswerk vrijkomende bagger op een andere wijze/locatie gestort of (deels) verwerkt moet worden, moet in het MER als volwaardig alternatief uitgewerkt worden voor de alternatievenvergelijking. Deze situatie zou, afhankelijk van de uitkomst van stap 1, een reëel nulalternatief kunnen zijn.

4.5 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming of verbetering van het milieu en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen. Het verwachte draagvlak of een eerder vastgelegd budget mogen geen argumenten zijn om oplossingsrichtingen met belangrijke milieuvoordelen buiten beschouwing te laten bij de ontwikkeling van een mma.

Afhankelijk van de uitkomst van stap 1 dienen in het MER de volgende mogelijkheden voor het mma onderzocht te worden:

- Verwerken of gedeeltelijke verwerken van de baggerspecie in plaats van storten;
- Storten in (deels) gesloten putten ter plaatse of elders in plaats van storten in open putten;
- Optimale keuze van locatie van putten ten aanzien van effecten op geohydrologie, natuur en veiligheid;
- Aanbrengen van isolerende voorzieningen in de open putten;
- Optimale fasering in ruimte en tijd van de aanleg van de open putten, de baggerwerkzaamheden en het vullen van de putten om nadelige effecten op water, bodem, levende natuur en de veiligheid tot een minimum te beperken.

⁸ Zie inspraakreactie 1 (bijlage 4) waarin gesteld wordt dat delen van de baggerspecie wel degelijk tegen redelijke kosten verwerkt zou kunnen worden. Dit verdient in het MER een nadere onderbouwing.

⁹ Geef bij de autonome ontwikkelingen ook de maatregelen aan die in het kader van het Verbrakkingsproject Westzaan zullen worden getroffen, voor zover deze beïnvloed kunnen worden door het voornemen.

5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN MILIEUGEVOLGEN

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de locatie en de omgeving daarvan, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Tevens moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden en objecten zoals de natuurvriendelijke oevers en natuurgebieden met grondwater-, kwel- of zout-afhankelijke natuur.

De Commissie is van mening dat de in de startnotitie beschreven aanpak een goede aanzet geeft voor de te beschrijven milieuaspecten in het MER. Zij benadrukt de benodigde speciale aandacht in het MER voor de samenhang tussen enerzijds de gevolgen voor de waterkwaliteit en waterstromingen en anderzijds de ecologische gevolgen in het studiegebied. Daarnaast zijn de veiligheidsaspecten in relatie tot de bodemstabiliteit een belangrijk aandachtspunt. Bij de beschrijving van de milieueffecten is het zinvol mede gebruik te maken van praktijkervaringen in de regio en elders. De manier waarop milieugevolgen zijn bepaald, dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn. In de startnotitie wordt vermeld dat geohydrologische berekeningen zullen worden gebaseerd op bestaande gegevens. Omdat het MER zowel betrekking heeft op de locatiekeuze als op de inrichting van de putten, is wel een voorwaarde dat de beschikbare geohydrologische gegevens een voldoende representatief beeld geven van de situatie in het studiegebied en de verschillende zones. Onzekerheden in de effectvoorspelling voortvloeiend uit een eventueel gebrek aan basisgegevens dienen expliciet gemaakt te worden.

5.1 Water en bodem

Referentiesituatie

Het is belangrijk in het MER de huidige geomorfologische en (geo)hydrologische situatie te beschrijven voor de verschillende locaties in het zoekgebied. Hierbij moeten in ieder geval aan de orde komen:

- De bodemopbouw en –samenstelling, inclusief de grondeigenschappen van de relevante bodemlagen (ook onder de bodem van het Noordzeekanaal);
- De hydrologische situatie (grondwaterstanden en –stromingen in horizontale en verticale richting) en de hydrologische relatie tussen het Noordzeekanaal en de omliggende gebieden;
- De fysische en chemische kwaliteit van de baggerspecie en de onderliggende bodem en de mogelijke invloed daarvan op de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit;
- De kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater in de huidige situatie;
- De begrenzingen van zoete en zoute zones. In welke mate beïnvloeden deze zones de zoute kwel in de achterliggende polders en natuurgebieden?

Milieugevolgen

De beschrijving van de beïnvloeding van het (geo)hydrologische systeem door de voorgenomen activiteit en de verschillende alternatieven tijdens de verschillende fases van het voornemen, is een hoofdpunt voor het MER. Beschrijf het effect van de alternatieven op alle bovengenoemde geomorfologische en hydrologische aspecten, zodat de locaties in een rangorde geplaatst kunnen worden naar de grootte van effecten en risico's.

Het aspect veiligheid (voor het achterland in termen van stabiliteit van de dijklichamen; de stabiliteit van de put zelf bij aanleg, vullen en eventueel afdekken; en voor de scheepvaart tijdens het baggeren, transport en vullen)

moet ook in deze effectbeschrijving aan de orde komen. In de startnotitie wordt voor één van de zones in het Noordzeekanaal aangegeven dat deze niet in aanmerking komt voor de realisatie van een put, vanwege mogelijke instabiliteit van de aanwezige primaire waterkering. Beschrijf voor alle alternatieven de aard en omvang van de faalmechanismen die kunnen optreden in de verschillende fasen en de mogelijke effecten ervan op de stabiliteit van de bodem, de kanaaltaluds en de waterkeringen. Risico's van mogelijke onzekerheden in de modeluitkomsten dienen inzichtelijk gemaakt te worden. Tenslotte dienen de mogelijkheden die bestaan om eventuele risico's van falen van het ontwerp te kunnen beheersen, in kaart te worden gebracht.

5.2 Ecologie

Referentiesituatie

Op grond van de Flora- en faunawet zijn meerdere soorten dieren en planten in het studiegebied beschermd. Geef aan welke dit zijn. Voor een eventuele ontheffingsaanvraag zal een inventarisatie van de ruimtelijke verspreiding van de in het gebied voorkomende soorten gemaakt moeten worden. Voor het MER kan volstaan worden met de verspreiding van de doelsoorten van het natuurbeleid, met speciale aandacht voor de aquatische en (zoete/zoute) kwel- en grondwaterafhankelijke doeltypen en soorten.

Uit de startnotitie en de achtergronddocumenten blijkt dat er over de aquatische leefgemeenschappen in het Noordzeekanaal uitgebreide documentatie voorhanden is, waarvan in het MER uiteraard gebruik kan worden gemaakt. In het MER dient daarnaast ook informatie gepresenteerd te worden over het voorkomen, dichtheden en de verspreiding van soorten in de beïnvloedingsgebieden rondom het Noordzeekanaal. Met name voor veenweidevogelgebied en droogmakerijen moeten vegetatie, kenmerkende aquatische leefgemeenschappen en (weide)vogels in kaart worden gebracht.

Milieugevolgen

In de startnotitie en de ecologische achtergronddocumenten wordt reeds een beeld geschetst van de te verwachten effecten op de levende natuur in het Noordzeekanaal. Hieruit blijkt dat de effecten van de baggerwerkzaamheden en stort zullen verschillen per zone van het kanaal en ook per seizoen. Het MER dient aan te geven hoe deze verschillen worden meegewogen bij de alternatievenontwikkeling en welke mitigerende maatregelen er getroffen kunnen worden om nadelige effecten te beperken. Geef hierbij ook aan hoe effectief deze maatregelen zijn. Besteed in het MER aandacht aan zowel de positieve als de negatieve effecten van het voornemen en de alternatieven op de flora en fauna en maak onderscheid tussen de effecten in het Noordzeekanaal en de effecten in de rest van het studiegebied.

In het MER moet, meer dan in de startnotitie wordt aangegeven, aandacht besteedt worden aan de indirecte gevolgen van mogelijke geohydrologische effecten. Het betreft vooral effecten op (zoute) kwel- en grondwaterafhankelijke natuur in de aangrenzende veenweidegebieden.

5.3 Effecten op woon- en leefmilieu en overige aspecten

Referentiesituatie

Voor de beschrijving van de huidige woon- en leefomgevingskwaliteit kunnen de in de startnotitie gepresenteerde aspecten aan de orde komen. De huidige situatie ten aanzien van hinder voor en veiligheid van de scheepvaart dient ook helder in beeld gebracht te worden.

Milieugevolgen

De effecten van de verschillende alternatieven op de woon- en leefomgevingskwaliteit (geluid, geur, veiligheid) en op de veiligheid van de scheepvaart tijdens het baggeren, transport en vullen moeten in het MER beschreven worden. Ook de consequenties van maatregelen of uitvoeringsvarianten voor het baggeren of vullen dienen inzichtelijk gemaakt te worden.

6. OVERIGE ONDERDELEN IN HET MER

Voor de vergelijking van de alternatieven, leemten in kennis, evaluatieprogramma, vorm en presentatie kunnen de wettelijke vereisten als richtlijn voor het MER gebruikt worden. In aanvulling hierop zijn de volgende punten van belang:

- De vergelijking van de alternatieven ten opzichte van de referentiesituatie dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Gebruik goed leesbaar en recent kaartmateriaal voorzien van een duidelijke legenda. Bij de vergelijking van de alternatieven moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.
- De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.
- In de startnotitie wordt aangegeven dat een gedegen monitoringsplan zal worden opgesteld. De Commissie adviseert om daarnaast ook een calamiteitenplan op te stellen, waarin met behulp van scenario's beschreven wordt hoe bij mogelijke calamiteiten gehandeld moet worden.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Open
put(ten) in het Noordzeekanaal voor de berging van baggerspecie

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 27 december 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

■ Gedeputeerde Staten		PROVINCIE	
Datum	24 DEC 2004	Ons kenmerk	2004-57309
Onderwerp	Startnotitie MER inzake Open Put(ten) Noordzeekanaal		
De Commissie voor de milieueffectrapportage Postbus 2345 3500 GH UTRECHT		 Commissie voor de milieueffectrapportage	
		Ingekomen: 28 DEC 2004	
		nummer	
		postcode 1479-01	
		afzender: Ra Bijlage(n) AB	
Afdeling	Milieubeheer en Bodemsanering		
Behandeld door	R.A.M. Vervaart M.Sc.	Telefoon	(023) 514 5024
E-mail	vervaatr@noord-holland.nl	Uw kenmerk	
		27 DEC 2004	
Geachte commissie,			
Op 18 oktober 2004 hebben Gedeputeerde Staten van Noord-Holland een startnotitie ontvangen van Rijkswaterstaat directie Noord-Holland te Haarlem voor de aanleg van één of meer open put(ten) in het Noordzeekanaal voor het bergen van matig verontreinigde baggerspecie klasse 3.			
Voor deze activiteit zal een milieueffectrapport worden opgesteld. De startnotitie heeft van 5 november 2004 tot 4 december 2004 ter visie gelegen.			
Ingevolge artikel 7.14 van de Wet milieubeheer stellen wij u in de gelegenheid advies uit te brengen over de inhoud van het op te stellen milieueffectrapport.			
Voornoemde startnotitie (in vijfvoud) en een afschrift van de publicatie van de terinzagelegging van deze notitie zijn reed in uw bezit.			
Hoogachtend,			
namens Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, hoofd bureau Afvalverwerking a.i.,			
			
dhr. ing. A. Blok			
PNH 000		Internet: www.noord-holland.nl Email: post@noord-holland.nl	

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 213 d.d. 4 november 2004

STARTNOTITIE MILIEUEFFECT- RAPPORTAGE-PROCEDURE (MER) OPEN PUT(TEN) NOORD- ZEEKANAAL RIJKSWATERSTAAT NOORD-HOLLAND

Bekendmaking startnotitie Milieu Effect Rapportage (MER) voor het aanleggen van een of meerdere Open Putten in de waterbodem van het Noordzeekanaal. De Open Putten hebben tot doel matig verontreinigd slib (klasse 3) afkomstig van onderhoudsbaggerwerkzaamheden in het Noordzeekanaal te bergen.

Voordat een aanvraag voor een vergunning op grond van de Wet milieubeheer kan worden ingediend dient de procedure van de milieueffectrapportage te worden gevolgd. De opslag van baggerspecie klasse 3 is namelijk meer dan 500.000 m³. De startnotitie vormt de start van de MER-procedure overeenkomstig de Wet milieubeheer.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland en Rijkswaterstaat maken het volgende bekend.

Het milieueffectrapport zal worden opgesteld op basis van het MER-besluit 1994. Op 7 mei van 1999 is middels publicatie in het Staatsblad van nummer 224, dit besluit gewijzigd en op 6 juli 1999 van kracht geworden. Rijkswaterstaat Noord-Holland zal uitvoering geven aan art. 7.8a van de Wet milieubeheer.

Startnotitie

Voordat besluiten kunnen worden genomen, dient een MER te worden opgesteld. De MER-procedure begint met publicatie van de startnotitie. De startnotitie geeft een uiteenzetting van de voorgenomen activiteit en geeft informatie ten behoeve van de **richtlijnen**, die door Gedeputeerde Staten zullen worden opgesteld, voor het op te stellen MER.

Richtlijnen

Eenieder wordt hierbij uitgenodigd mee te denken en opmerkingen te maken die kunnen bijdragen aan de op te stellen richtlijnen voor de inhoud van de MER.

Ter inzage legging

De startnotitie ligt ter inzage op werkdagen, tijdens kantooruren, van **5 november tot 4 december 2004** op de volgende adressen:

- bij de afdeling Milieubeheer en Bodemsanering van de provincie Noord-Holland, kamer 1-30, Zijlweg 245 te Haarlem;

- bij Rijkswaterstaat Noord-Holland, bij de infodesk, kantoorgebouw "Schonenvaert", Toekanweg 7 te Haarlem;
- bij de dienst Milieu en Bouwtoezicht van de gemeente Amsterdam, Weesperplein 4 te Amsterdam van **maandag tot en met vrijdag van 08.30 tot 16.30 uur**;
- in het stadhuis van de gemeente Zaanstad, Bannehof 1 te Zaanwijk van **08.30 tot 16.00 uur**;
- in het stadhuis van de gemeente Zaanstad op donderdagavond tot **20.30 uur**;
- bij de dienst publiek, wonen en bedrijven van de gemeente Zaanstad, bij de publieksbalie, Ebbehout 31 te Zaanstad, **maandag tot en met donderdag 08.30 tot 16.00 uur en vrijdag van 08.30 tot 12.30 uur**;
- bij de Milieudienst IJmond, Wijckermolen 2 te Beverwijk van **09.00 tot 17.00 uur**, echter alleen na een telefonisch gemaakte afspraak tel: **0251 26 38 63**.

Bovendien liggen de stukken, buiten de kantooruren, ter inzage:

- bij de dienst Milieu en Bouwtoezicht, echter uitsluitend na een (minimaal twee dagen van tevoren) telefonisch gemaakte afspraak tel: **020 551 39 81 en/of 551 39 83**.

Inspraak

Opmerkingen met betrekking tot de gewenste inhoud van het MER kunnen tot **4 december 2004** worden ingediend en moeten worden gericht aan: Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, Postbus 123, 2000 MD Haarlem.

Informatie

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer H. Slootweg van Rijkswaterstaat tel: 023 530 15 08 of de heer R. Vervaart van de provincie Noord-Holland tel: 023 514 50 24.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat, directie Noord-Holland

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Holland (coördinerend)

Besluit: Vergunningverlening Wet milieubeheer en Wet verontreiniging oppervlaktewateren

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C18.1 en 18.3

Activiteit: de aanleg van één of meerdere open putten in de waterbodem van het Noordzeekanaal voor de berging van klasse 2 en 3 baggerspecie, afkomstig van onderhoudswerkzaamheden in het Noordzeekanaal.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 4 november 2004

richtlijnenadvies uitgebracht: 17 januari 2005

Bijzonderheden:

De Commissie heeft de volgende punten als essentiële informatie voor het milieueffectrapport aangemerkt. Het MER moet een onderbouwde afweging bevatten van de alle relevante oplossingsrichtingen. Het gaat hier om zowel de in de startnotitie voorgestelde locatie- en inrichtingsalternatieven voor storten in open putten in het Noordzeekanaal als om de mogelijkheden voor andere (deel)oplossingen zoals intensief of extensief verwerken en storten elders (in gesloten putten). Voor de beschrijving van de milieugevolgen kan het MER zich toespitsen op de gevolgen voor water, bodem, ecologie en veiligheid.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. W. van Duijvenbouden

mr. F.W.R. Evers (voorzitter)

dr. F.H. Everts

ir. J.H.J. van der Gun

Secretaris van de werkgroep: drs. B.C. Rademaker

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20041203	Milieufederatie Noord-Holland	Zaandam	20041219

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Open put(ten)
in het Noordzeekanaal voor de berging van baggerspecie**

Rijkswaterstaat Noord-Holland wil één of meerdere open putten in het Noordzeekanaal realiseren om de bij het onderhoudswerk in het kanaal vrijkomende klasse 2 en 3 baggerspecie te kunnen bergen. Het volume van de open put(ten) is gesteld op circa 3,1 miljoen m³. Ten behoeve van de vergunningverlening voor dit project op grond van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, wordt een milieueffectrapport opgesteld.

ISBN 90-421-0000-1